

עלון שבת - בית הכנסת נוה זמר

שבת מברכים - פרשת יתרו - גליון מספר 5

זמני השבת - רעננה

- מנחה והדלקת נרות - 16:58
- שחרית מנין א' (הודו) - 7:15
- שחרית מנין ב' (ברוך שאמר) - 9:15
- שיעור באור החיים הק' - 9:15
- סוף זמן ק"ש (מג"א) - 8:36
- סוף זמן ק"ש (גר"א) - 9:13
- מנחה של שבת - 16:10
- שקיעה - 17:19
- צאת השבת - 17:56

הודעות

- בעז"ה ביום רביעי בשעה 20:20 - שיעור zoom לקהילה בהלכות מחצית השקל והלכות חודש אדר
- השבת שבת מברכים - קבלת שבת בנוסח קרליבך
- בעקבות הסגר יתקיימו בשחרית שני מניינים
- ר"ח אדר ביום שישי ושבת המולד יהיה ביום שישי בשעה 6:19 בבוקר 41 חלקים
- ניתן למסור עד יום רביעי שמות להקדשת העלון
- לרפואה ולעילוי נשמה sms לטלפון: 052-7203073

לימוד מתוך הפרשה

אותות ומופתים! עליהם לא מבססים את האמונה

"וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהְיָה חֲתָן מֹשֶׁה אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהִים לְמֹשֶׁה וּלְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ כִּי הוֹצִיָא ה' אֶת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם" (שמות י"א, א')

מפרש רש"י - "וישמע יתרו - מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק".
 מה רש"י בא ללמדנו? הלא הכתוב מעיד מה שמועה שמע ובא - "כי הוציא ה' את ישראל ממצרים?"
 בשעת קריעת ים סוף נבקעו כל מימות שבעולם, ולא היה אדם בעולם שלא שמע מנס קריעת ים סוף, "שָׁמְעוּ עַמִּים יַרְגִּזוּן חֵיל אַחֲזוּ יִשְׁבִי פִלְשֵׁת: אֲזַ נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אֲדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יִאֲחֲזֻמוּ רָעַד נִמְגּוּ כָל יִשְׁבֵי כְנָעַן". ועם כל זה בא עמלק מיד אחר כך ונלחם עם ישראל (סוף פרשת בשלח).

עמד יתרו משתומם כיצד זה אפשרי, והתחיל לחקור בשכלו עד שהבין שאף שהאמת היא שאותות ומופתים מוסיפים אמונה, עם כל זה אין זה דבר מתמיד, וההתפעלות מזה אינה אלא לפי שעה בלבד. על כן חקר והכיר לדעת שבלא התחברות ע"י הצדיקים לתורת ה', ישכח גם את המופתים, ולא יועילו להשריש בלבבו מאומה. בלא העמל והעמקה היום יומית בתורה הקדושה אי אפשר לבסס את האמונה.

זה שאמר דוד המלך בתהילים (מזמור ק"ו): "אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם לֹא הִשְׁכִּילוּ נִפְלְאוֹתַיִךְ לֹא זָכְרוּ אֶת רַב חֲסִדֶיךָ וַיִּמְרוּ עַל יָם בַּיָּם סוּף" - שלא באו להשכלת האמונה ע"י הנפלאות, כי אלו הנפלאות פועלות על לב האדם רק לפי שעה. מה שאין כן: "וַיִּאֱמִינוּ בְּדַבְרֵי יְשִׁירֵי תְהִלָּתוֹ" (שם פסוק יב) - רוצה לומר כשהאמינו בדבריו שהם דברי התורה - אזי ישירו תהילתו, ע"י זה תתמיד האמונה.

ועל כן אחרי שיתרו הבינ כל זאת, בא יתרו להתחבר למשה רבנו ולתורת ישראל.

פירוש נפלא זה אמר האדמו"ר מקוצק זצ"ל (ספר אמת ואמונה אות שני"א), שההילולא שלו חלה השבוע (כ"ב שבט - עיינו בעמוד הבא).

ומתאים דבר תורה זה מאד להנהגתו המיוחדת של האדמו"ר מקוצק. בחסידות קוצק העבודה הגדולה היתה החיפוש אחר נקודת האמת שבכל דבר, והופעת נקודת האמת שבלב ע"י חיבור עמוק ללימוד התורה וההלכה.

היה רגיל האדמו"ר מקוצק לומר בהליצה: "אותות ומופתים - באדמת בני חס". רוצה לומר אותות ומופתים שייכים לאדמת בני חס לא לעם ישראל.

כאשר באו לספר לאדמו"ר מקוצק על אדמו"ר שמפורסם במופתיו, אמר: "נראה אותו הופך יהודי פחות טוב ליותר טוב". אמרו לו אבל ישנו צדיק מיוחד שבכוחו להחיות מתים, התבטא האדמו"ר מקוצק ואמר: "מחיה מתים! הלא זה ענינו של הקב"ה, צדיק אמיתי צריך לדעת להחיות את החיים".

את האמונה לא מבססים על אותות ומופתים, את האמונה מבססים על חיבור עמוק ואמיתי לתורה, שהיא תורת אמת. עבודת ה' היום יומית, מה חובתי ואעשנה, מה תפקידי בעולם, מה תפקידי ביום זה, עוד הלכה, עוד מעשה טוב, עוד השתדלות.

יזכנו השי"ת להאיר את נקודת האמת שבלבנו, לעמוד ולבסס את אמונתנו בעוצמה ובחוזק ע"י חיבור אמיתי לתורה הקדושה ולחכמי ישראל.

שבת שלום ומבורך

ענניאל אהרון

דוא"ל של העמותה | Neve.zemer.synagogue@gmail.com

רב הקהילה: הרב ענניאל אהרון | 052-7203073

ניתן להעביר תרומות לחשבון העמותה (ע"ר):

פעילות בית הכנסת וחברות בעמותה: שלומי כהן | 054-3452177

בנק מזרחי (20). סניף אחוזה (423). ח-ן: 202833

גבאים: דניאל נביאי | 052-5454205. מיכאל וולף | 054-6444102

ניתן להעביר תרומות גם דרך אפליקציית PayBox

גזברות ותרומות: ערן קריספיל | 053-9259304

הלכה מאירה – הלכות שבת

התקלקל הרכב בערב שבת! באיזה אופן מותר להניחו לתיקון במוסך של גוי?

- אסור ליהודי לומר לגוי שיעשה עבורו מלאכה בשכירות (תמורת שכר יומי) אם מוכרח שהגוי יעשה את המלאכה בשבת, אמנם מותר ליהודי לומר לגוי שיעשה עבורו מלאכה בקבלנות (תמורת שכר קצוב) אפילו אם מוכרח שהגוי יעשה את המלאכה בשבת, ובלבד שיתקיימו 4 התנאים הבאים:
    - תנאי א. שיקבע לגוי שכר עבור המלאכה, באופן זה נמצא שהגוי עושה את המלאכה בשבת לצורך עצמו, שנוח לו למהר להשלים עבודתו כדי לקבל את שכרו (ש"ע סי' רמד סעי' א וסי' רנב סעי' ב). גם אם לא קבע לו בפירוש סכום מסויים (כגון שלא ידוע מראש מה סך התיקון), מספיק שיבטיח לו שיתן לו שכר כפי שמגיע לו (ש"ע סי' רמו סעי' ב), אך לא מספיק להבטיח שכר באופן כללי, אלא אם כן זו מלאכה שיש לה שכר קבוע בשוק (משני"ב וביאה"ל שם).
    - אם לא קבע לגוי שכר: למנהג הספרדים – אפי' ביום ראשון אסור לומר לגוי שיעשה לו את המלאכה, אם אין לו שהות לגמור את המלאכה קודם שבת (ש"ע שם סעי' א). למנהג האשכנזים – רק ביום שישי אסור, שכיון שהוא סמוך לשבת נראה שהגוי עושה בשליחותו של היהודי (רמ"א שם ושם).
    - תנאי ב. שתהיה המלאכה בצנעה, באופן שאין מכירים שהמלאכה נעשית בשביל היהודי, שאם לא כן יבואו לחשוש שהיהודי שכר את הגוי לעשות עבורו מלאכה בשבת. מלאכה שדרך העולם לעשותה רק בקבלנות ולא בשכירות: אם נתן לגוי כלי (כגון לשים רכב לתיקון במוסך או בגד במכבסה) – מותר אפילו אם מכירים שהמלאכה נעשתה בשביל היהודי (משני"ב סי' רנב סק"ה), אמנם אם נתן לגוי לבנות לו בית – יש אוסרים (ביאר הלכה סי' רמד סעי' א ד"ה או לקצור) ויש מתירים (מנחת אהבה ח"א פרק יז הערה 15), ובמקום שאין חשש לזלזול בשבת אפשר להקל (אג"מ ח"ג סי' לה).
  - תנאי ג. שלא יאמר היהודי לגוי לעשות את המלאכה בשבת. אם נתן לגוי את המלאכה בערב שבת באופן שאין לגוי שהות לגמרה קודם שבת, ואומר לו היהודי שצריך את המלאכה עד מוצאי שבת: יש אוסרים כיון שבאופן זה הריהו כאומר לו בפירוש לעשותה בשבת (משני"ב סי' רמו סק"ד וסי' רנב סק"ט). כה"ח סי' רנב סק"ג), ויש מתירים שהרי אינו אומר לו בפירוש (מנחת כהן ש"א ח"ד, רב פעלים ח"ב סי' מג), ובמקום צורך יש להקל (יחוד"ד ח"ג יז, מנחת"א שם הערה 25).
  - תנאי ד. שלא יעשה הגוי את המלאכה בביתו של היהודי בשבת, שמא יחשדוהו שצוהו לעשות את המלאכה בשבת (ש"ע סי' רנב סעי' ב).
- בכל אלו האופנים שמותר לגוי לעשות מלאכה עבור יהודי בשבת, נחלקו הפוסקים האם מותר ליהודי ליהנות מהמלאכה בשבת עצמה (כגון שהניח בגד במכבסה וקיבל את הבגד מכובס בשבת): למנהג הספרדים – מותר ליהודי ליהנות מהמלאכה בשבת, הואיל והגוי עושה את המלאכה בשבת לצורך עצמו, שיש לו ענין למהר להשלים מלאכתו ואינו מתכוון כלל לצורך היהודי (ש"ע סי' רנב סעי' ד). למנהג האשכנזים – אסור ליהודי ליהנות מהמלאכה בשבת, אם היא מלאכה האסורה מן התורה, אלא ימתינו במוצאי שבת שיעור זמן שלוקח לעשות את אותה מלאכה (בכדי שיעשו) ואז יוכלו ליהנות ממנה, אמנם אם צריך למלאכה זו בשבת – מותר, וכן אם אפשר לתלות שהמלאכה נגמרה מערב שבת – מותר (רמ"א וביאר הלכה שם).
- בכל אלו האופנים שאסור: אם הגוי היה שכיר יום – נכון להחמיר שלא ליהנות ממלאכה זו לעולם (ש"ע ומשני"ב רמ"ד, ג), ובשעת הצורך אין להחמיר וימתין בכדי שיעשו (משני"ב שכ"ה סק"ג), אמנם אם הגוי היה קבלן – בדיעבד מותר ליהנות ממלאכה זו אחר שימתין בכדי שיעשו (משני"ב רמ"ד סק"ב).

צדיקים – תולדותיהם ומעשיהם

האדמו"ר מקוצק – רבי מנחם מנדל מורגנשטרן זצ"ל – ה'תק"ט (1787) – כ"ב בשבט ה'תרי"ט (1859)

קברי אדמו"ר קוצק

רבי מנחם מנדל המכונה ה"שרף מקוצק", נולד בשנת ה'תקמ"ז (1787) בגוריי (דרום מזרח פולין). בהיותו כבן 13 שנים בלבד, כבר היה בקי בש"ס ומפרשיו. בהיותו כבן 20 התחתן ועבר להתגורר בטומושוב וביקש ללמוד את פנימיות התורה הקדושה ולכן הלך ללמוד אצל החוזה מלובלין. בעת יושו בו בית חותנו בטומושוב נמשך לחסידות. לאחר פטירת ר' שמחה בונם מפשיסחה בשנת ה'תקפ"ז (1827) רוב תלמידיו בחרו ברבי מנחם מנדל לרבם. תחילה התיישבו בטומושוב אמנם לאחר כשנה עברו לקוצק (מזרח פולין) וייסדו שם את חסידות קוצק.

האדמו"ר מקוצק היה ידוע כאיש אמת, וכך תבע מחסידיו לבקש את האמת באופן חסר פשרות. האווירה בחצרו

היתה ביקורתית, תוך הדגשת לימוד תורה ברמה אינטלקטואלית גבוהה ובחינת האדם ע"פ מעלתו בלימוד תורה ולא לפי ייחוסו המשפחתי. הדגיש בפני תלמידיו שמטרת לימוד התורה היא רק לתקן את הלב ולהחזיר בו את אהבת הזולת במקום האהבה העצמית הטבועה בו מלידה.

כאשר הגאון רבי בונם מזיכלין זצ"ל הגיע אל האדמו"ר מקוצק, נסחף מיד לתוך עבודת ה' הנלהבת של החסידים והזניח מעט את התמדתו בתורה. ראה אותו הרבי ופנה אליו בשאלה: "אומרים שלמדן הוא מי שמילא את כרסו בש"ס ובפוסקים. מדוע אומרים 'כרסו' ולא 'דאשו'? שתק רבי בונם. השיב ה'שרף' מקוצק: "כשם שהכרס מתמלאת מדי יום, ומיד מתחדש רעבונה, כך הלמדן צריך להיות רעב בכל יום מחדש ללימוד התורה. מי שהתמדתם פגה – אין מקומם אצלי".

בימיו של האדמו"ר מקוצק התפרסם ספר שתיאר בצבעים קודרים את הצרות והייסורים הרבים שיבואו על העולם לפני בוא המשיח. אנשים רבים, שקראו את הספר, נבהלו, והיו ששאלו את דעתו של הצדיק על הספר. עיין הצדיק בספר ואמר: "ידוע אני שמחבר הספר חייב למלא את רצונו של הקב"ה, אבל לא מצאתי באף מקום שבורא עולם חייב למלא את רצונו של המחבר".

במשך 20 שנותיו האחרונות הסתגר בחדרו. בשנים אלה שמע את תפילה בבית מדרש דרך חור בדלת, וכמעט שלא יצא מביתו ורק מקורבים מעטים הורשו להיכנס אל חדרו. למרות זאת, המשיכו חסידים רבים להגיע לקוצק. בפסח האחרון לפני הסתלקותו כאשר הגיע לסדר אמר בפנים מאירות: "בשנה הבאה לא אשב כאן יותר". נפטר ב-כ"ב שבט ה'תרי"ט (1859), ציונו בפולין. חי כ-72 שנים. בנו, ר' דוד מילא את מקומו כאדמו"ר. תלמידו רבי יצחק מאיר אלתר זצ"ל (בעל חידושי הרי"ם) אמר בהספד על רבו מילים קצרות: "הצדיק אָבָד וְאֵין אִישׁ שָׁם עַל לֵב" (ישעיה נב, א) – אין עוד איש שישים את התורה על הלב, שיכניס את התורה בלבבות.